

que fins ara han viscut de la seva mort aparent.

Així ja'n sabem ara de cridar «Visca Espanya»; ja no necessitem ningú que'ns en ensenyi, sinó que nosaltres podem ensenyar-ne; i ja n'hi ha que comencen a aprendre'n de cridar-ho com nosaltres: ja es a València, ja es a Aragó, ja es a Basconia, ja es a Andalusia que s'alcen veus responent a la nostra. I aviat serem més els que sabrem cridar-ho així que no pas els que'ns ho volien fer cridar de l'altre manera; i quan nosaltres siguem els més, i'ls que no hagin pogut aprendre-ho al nostre modo sien els menys, allavors els separatistes seran ells. I nosaltres serem els qui, provocant-los, direm:—Visca Espanya! senyor ministre, veiam si ho sab dir?; visca Espanya! senyor importantíssim; visca Espanya! vosaltres dels partits, soldats de fila; i visca Espanya! generals.

I aixó no us penseu que vagi contra ningú més que contra aquells que vulguin que aixó'ls vagi en contra. Perque en aquest «visca Espanya» hi cab tothom que estimi a Espanya en esperit i en veritat. Els únics que no hi caben són els que no hi volen cabre, els enemics de la Espanya veritable.

Espanyols? sí! més que vosaltres! Visca Espanya! Però, com ha de viure Espanya? No pas arrossegant-se pels carrers provincials del caciquisme; no pas agarrotada, com fins ara, en els lligams d'un uniformisme que es contrari a la seva naturalesa; no pas en la buidor de sentit dels partits vells ni en l'aire corromput d'un centralisme tancat a tota penetració de l'aura popular... sinó que ha de viure als quatre vents dels mars que la volten; ha de viure en la llibertat dels seus pobles; cadascú lliure en sí, traient del terra propi l'ànima propia, i de l'ànima propia'l govern propi, pera refer tots junts una Espanya viva, governant-se lliurement per sí meteixa. Així ha de viure Espanya. Visca Espanya!

Ja ho sabeu, doncs, ara, lo que us vindrà a demanar la Solidaritat catalana: us vindrà a demanar la llibertat del pobles espanyols, la vida nova d'Espanya: la vida! I aixó es tant clar i tant fort, que tots els pobles ho entendran i ho voldran desseguida; i no será sola Catalunya, sinó tot lo que vulgui viure en veritat de Castella, de Navarra, de Galicia, de per tot, lo que s'algará al davant de lo que no vulgui viure en veritat; la solidaritat de la vida davant de la solidaritat de la mort; la solidaritat espanyola contra la falsificació d'Espanya. Ja ho sabeu ara lo que vindrem a demanar-vos. Aixó será el *qué* irresistible: no més us deixarem per discutir el *com* i el *quan*.

I qué fareu? Atiareu l'exércit contra nosaltres, contra Espanya? Visca Espanya! Quin exércit espanyol trobareu contra aquest crii?

Qui alçareu al davant nostre? El poble dels treballadors?